

KNÍHKUPECTVO NA BYLINKOVOM NÁMESTÍ

ROMÁN O KRÁSNYCH KNIHÁCH, ICH ČITATEĽOCH
A MALEBNOM MESTEČKU NA JUHU FRANCÚZSKA

ERIC DE KERMEL

metafora

KNÍHKUPECTVO NA BYLINKOVOM NÁMESTÍ

ROMÁN O KRÁSNYCH KNIHÁCH, ICH ČITATEĽOCH
A MALEBNOM MESTEČKU NA JUHU FRANCÚZSKA

ERIC DE KERMEL

ERIC DE KERMEL
KNÍHKUPECTVO
NA BYLINKOVOM
NÁMESTÍ

Vydala Grada Slovakia s.r.o. pod značkou Metafora
Moskovská 29, 811 08 Bratislava 1
www.grada.sk
Tel.: +421 2 556 451 89
ako svoju 56. publikáciu.

La librairie de la place aux herbes vydanú vydavateľstvom Éditions Eyrolles
v Paríži v roku 2017, preložila do slovenčiny Jana Boberová.

Jazyková redakcia Adela Orémusová
Návrh a spracovanie obálky Zuzana Ondrovičová
Grafická úprava a sadzba Zuzana Ondrovičová
Zodpovedná redaktorka Adela Orémusová

Vydanie 1., 2021
Počet strán 272
Tlač TBB, a. s.

Copyright © 2017 Éditions Eyrolles, Paris, France
Cover illustration © Shutterstock.com/VerisStudio, kavalenkava
Illustrations © Shutterstock.com/KiraDesign, Elizaveta Melentyeva,
portumen, Kseniakrop, RomanYa, Calesh, Kamieshkova, Iablochki,
Vectorgoods studio, Milanana
Slovak edition published by arrangement with Corto Literary Agency.

Slovak edition © Grada Slovakia s.r.o., 2021
Translation © Jana Boberová, 2021

Upozornenie pre čitateľov a užívateľov tejto knihy

*Všetky práva vyhradené. Žiadna časť tejto tlačenej či elektronickej knihy nesmie
byť reprodukováaná a šírená v papierovej, elektronickej či inej podobe bez
predchádzajúceho písomného súhlasu vydavateľa. Neoprávnené použitie tejto knihy
bude trestne stíhané.*

ISBN 978-80-8090-131-8 (ePub)
ISBN 978-80-8090-130-1 (pdf)
ISBN 978-80-8090-129-5 (print)

POĎAKOVANIE

Predkladať ostatným na čítanie to, čo človek napíše, je delikátna záležitosť. Ako zariadiť, aby nešlo o akt „domýšľavosti“, ale o jednoduchú príležitosť o niečo sa podeliť?

Priviesť túto knihu na svet bolo radostným dobrodružstvom vďaka profesionálnemu prístupu a pozornosti pracovníkov vydavateľstva Eyrolles, medzi ktorými si moju vďaku zaslúžia hlavne Gwénaëlle Painvinová, Anne Ghesquièreová a Sandrine Navarrová.

Ďakujem Erikovi Orsennovi, svojmu „literárnemu otcovi“, ktorý ma slovami drží za ruku, kým robím prvé kroky.

OBSAH

Predhovor	9
NATÁLIA ✨ Alebo ako som zmenila svoj život	15
CLOÉ ✨ Závan slobody	31
JACQUES ✨ Príbeh osamelého chodca	63
FILIP ✨ Neúnavný cestovateľ	89
LEĽLA ✨ Objavovanie slov o sebe samej	115
BASTIEN ✨ Mĺkvy posol	143
TARIK ✨ Knižní bratia	169
SESTRA VERONIKA ✨ Obyčajné šťastie	193
ARTHUR ✨ „Staň sa tým, kým si!“	215
SOLANGE ✨ Aké dôležité je zušľachťovať svoju tajnú záhradu	235
Epilóg	259
Na policiach kníhkupectva na Bylinkovom námestí...	265

PREDHOVOR

Kde bolo, tam bolo...

Tak sa zväčša začínajú príbehy, ktoré nás zahrejú pri srdci.

Takže... Kde bolo, tam bolo, bolo raz jedno knihkupectvo.

Eric de Kermel nás práve touto vetou uvádza do svojho pôvabného rozprávania.

A bola raz aj istá Natália – Parížanka, profesorka francúzštiny.

Natália už mala dosť veľkomesta, a tak sa rozhodla zmeniť svoj život. No nie manžela. V dnešnej dobe priam nevídané rozhodnutia.

S manželom kedysi často navštevovali mestečko Uzès s jeho osemtisícpäťstosedemdesiatimi tromi obyvateľmi, poklad departmentu Gard, miesto plné umenia a histórie.

A tak si položili otázku... *Prečo by sme tam nemohli stráviť nielen prázdniny, ale hoci aj zvyšok svojho života?*

Osud im dal zelenú... *Vyskúšajte to!*

Presne v tom čase bolo na predaj *knihkupectvo na rohu Bylinkového námestia.*

A tak sa začalo ich dobrodružstvo.

Čím je vlastne také kníhkupectvo?

Mohli by sme ho prirovnať napríklad k centrálnej banke – veľmi osobitej centrálnej banke, pretože sa tam nenakladá s menou. Iba ak s tou, ktorá by mohla mať ambíciu, že sa raz stane menou SLOBODNOU.

Do kníhkupectva na Bylinkovom námestí zvykli prichádzať stáli zákazníci, z ktorých sa rýchlo stávali priatelia. A zvyčajne sa, rovnako ako Natália, čoskoro rozhodli pre zmenu.

Pretože kniha, dobrá kniha, tá vás zasiahne. Prebudí vo vás túžby, otvorí vám celý zástup možností, prinesie priam neporaziteľnú armádu najrôznejších výziev. Tak prečo ich neprijat?

Lenže ako sa od seba navzájom líšime my ľudia, líšia sa od seba aj knihy. Tá, ktorá jedného privedie do vytrženia, druhého uspáva. Každého nadchne niečo iné. Každé čítanie je vlastne cestou a nejako súvisí s láskou.

Kde bolo, tam bolo, bolo raz deväť postáv, ktoré niečo hľadali, no nevedeli čo.

Tento príbeh rozpráva o tom, čo sa im prihodilo hneď, ako otvorili svoju knihu.

A čím je teda kníhkupectvo?

Je omnoho viac, ako len súborom políc, na ktorých sa povalujú literárne diela.

Je miestom plným svetla a tepla. Miestom rozhovorov a dôvernosti. Územím sesterstva.

Priestorom, ktorý spája.

No a toto rozprávanie je predovšetkým vyjadrením vďačnosti.

Vďačnosti voči kníhkupectvám a tým, ktorí ich oživujú a prispievajú tak k tomu, že sme živí aj my!

Všetkým ľuďom, ženám aj mužom, ktorí kedy priviedli na svet knihu.

Akú chudobu, nudu a jednotvárnosť by sme bez nich prežívali?

Takže... Kde bolo, tam bolo, v starom dobrom Uzès sa kedysi nachádzalo jedno útulné kníhkupectvo...

Erik Orsenna

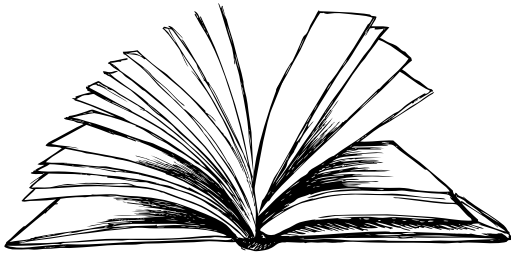
*Venované Isabel,
bez ktorej by táto kniha neexistovala.
A tiež Élise, Lucile a Sidonii...
Nenechajte si od života zobrať svoj sen.*

NATÁLIA

Alebo ako som zmenila svoj život

Náhla strata pamäti.

Môže sa to stať raz, dvakrát za život. Človek zrazu dočasne stratí pamäť. Zachová si schopnosť uvažovať, ale nevie, kde je, čo robil predtým alebo aký je dátum.

Nie je to však nič vážne; niekedy to trvá len zopár hodín.

Vedci si príčinou tohto javu nie sú celkom istí. Za záchvatom amnézie môžu byť hypertenzia, stres, niekedy dokonca aj orgazmus.

Ako keby sa mozog zrazu potreboval chrániť – trochu, ako keď cvakne istič v elektromere.

Aspoň to mi povedal lekár, ktorého rýchlo zavolał Nathan po tom, ako som sa ho s vyľakaným pohľadom pri raňajkách niekoľkokrát opýtala, prečo tam so mnou je.

Pretože orgazmus ani vysoký krvný tlak neboli tým správnym vysvetlením, pozrela som sa na Nathana a povedala mu:

„Možno je načase opustiť Paríž... Mám už tohto mesta dosť. Ničí ma.“

Nechcem byť voči hlavnému mestu nevďačná. Ako študenti sme si užívali rytmus parížskych nocí, nemohli

sme sa nasýtiť výstav, mali sme predplatné do divadla Théâtre de la Ville a chodili sme do podnikov, kde hrali džezové kapely zo Spojených štátov.

V našom štvorizbovom byte na ulici de la Roquette sa nám tiež podarilo vychovať Élise a Guillaumea.

Lenže deti vyrástli a čím ďalej, tým viac som mala pocit, že žijem v akomsi vzduchoprázdne. Že mi dochádza dych, že sa musím chrániť pod pancierom, ktorý je deň čo deň ťažší, aby som nepočula hluk, necítila pachy, nevnímala agresivitu pohľadov, tlačenicu v metre a špinu ulíc.

Odolávať tomu všetkému často znamená potláčať svoju citlivosť, zatvrdzovať sa, až do dňa, keď ten pancier praskne.

Nakoniec sme sa rozhodli, že z Paríža odídeme nasledujúce leto – po tom, ako Guillaume zmaturuje. Stačilo počkať už iba naňho, pretože Élise v tej dobe študovala fotografiu na vysokej škole v Arles.

Nathan je architekt. Pri každom návrate z dovolenky späť do Paríža hovoril, že si môže zariadiť kanceláriu kdekoľvek. No pod náporom všedných dní sa toho úmyslu zakaždým vzdal a musím priznať, že ak som chcela, aby sa veci pohli, musela som to vziať do vlastných rúk.

Životný elán sa mu často vracal po niekoľkých dňoch strávených na polostrove Crozon v departmente Finistère. Moja láska ku Crozonu sa zrodila ešte v čase,

keď sme sa s Nathanom stretli. Obaja sme sa zúčastnili jachtárskeho kurzu v známej jachtárskej škole na súostroví Glénans a podnikli sme svoju prvú skutočnú plavbu okolo polostrova. Boli sme spolu na jednej palube a stali sa z nás partáci na celý život.

Odvtedy sme tam často jazdili a raz sme dokonca objavili malý rybársky domček – síce sme nemali auto, ale hneď ako sme našetrili trochu peňazí, domček sme si kúpili.

Stojí uprostred vresovísk, kúsok od miesta, kde do mora vybieha Pointe de Dinan, v krajine, ktorá sa dokonale hodí na pohľadnicu z Bretónska.

Svojou podstatou som však dieťa juhu a niektoré pobyty, počas sviatkov Všetkých svätých alebo na Veľkú noc, keď sa hodiny slnečného svitu dali spočítať na prstoch jednej ruky, naše prázdninové nadšenie brzдили.

V tom čase som vyučovala literatúru v triedach posledného ročníka Montaignovho lýcea.

Svojich študentov som mala rada a oni mi to v dobrom oplácali.

V triedach humanitných odborov boli študenti takí zvedaví a nadšení, že mi umožňovali prekračovať rámec osnov a predstavovať im autorov, ktorí im boli dobrými sprostredkovateľmi menej akademickej literatúry.

Prírodovedné triedy boli pre mňa každoročnou výzvou. Literatúra pre ne bola iba prostriedkom na získanie niekoľkých maturitných bodov, ale ja som chcela

zbúrať u týchto mladých matematikov emocionálne hradby a odhaliť im iný svet – exotický, niekedy iracionálny, vždy však veľmi vzdialený myšlienkovému svetu Descarta, v ktorom sa pohybovali.

Každý rok sa mi podarilo nasmerovať niekoľkých študentov k novým brehom. Objavovali pri tom svet, ktorý je oveľa viac pochybnosťou než istotou a skôr poéziou ako rovnicou.

Voľba zamerania týchto mladých ľudí veľmi často ani voľbou nebola. Ten, kto bol dobrý v matematike, mal „šťastie“, že mohol ísť prírodovedným smerom. Každá iná možnosť by bola mrhaním talentu. Táto požiadavka sa presadila po druhej svetovej vojne a od tej doby ju uznáva učiteľský zbor aj rodičia. Dieťa, z ktorého sa stane inžinier, je pre rodičov oveľa väčšou pýchou, ako dieťa, ktoré si zvolí umenie alebo humanitné vedy.

Druhá svetová vojna zabíjala nielen mužov a ženy, ale aj humanitu v prospech čísel a hodnotu učiteľov v prospech inžinierov.

Mestečko Uzès sme objavili jedného januárového dňa. Je ľahké zamilovať sa do Uzès v zime, keď sedíte pri stole na terase a pred sebou máte krajec chleba s kozím syrom a olivovým olejom.

Juhu prospieva mistrál, ktorý zaháňa mraky. V údolí Rhône je vietor silný, ale v kraji okolo Uzès slabne a umožňuje tešiť sa z modrého neba a slnečného tepla pod ochranou kamenných stien.

Malé mestečko Uzès vďačí za svoju krásu histórii. Toto prvé vojvodstvo Francúzska bolo sídlom vládnu-
cich šľachticov, feudálnych pánov a prelátov, z ktorých
každý chcel mať palác zodpovedajúci jeho postaveniu.
Starobylé portály, okná s okennými priečkami, zdobe-
né balkóny a rímsy s vežičkami dodnes vytvárajú do-
jem dokonale zachovaného dobového prostredia. Keď
bol ministrom kultúry André Malraux, presadil zákon
na obnovu historického dedičstva a pamiatkari sa ná-
sledne postarali o to, aby bolo mesto Uzès opravené
a stalo sa z neho to, čím je dnes – poklad renesancie.

Sťahovanie do Uzès bolo to, čomu sa obvykle hovorí
životná šanca. Dokonca som si jeden čas myslela, že
je to životná šanca nás oboch. Naozaj sme sa rozhodli
prestáť spoločne, ale čoskoro som sa ocitla sama,
odkázaná na Nathanovu občasnú prítomnosť.

Okúsila som život ženy v domácnosti, bez detí a bez
práce, no s dostatočnými prostriedkami na to, aby som
si mohla zaplatiť kurzy pilatesu či prestavať naše izby
v štýle mierne snobského etno-ekologického obchodu
Vzdialené svety, ktorý v Uzès navštevujú noví obyvatelia,
aby si zariadili svoje ovčiarne, ktoré si kupujú v tej-
to krajine posiatej kríkmami.

Našimi izbami myslím budovu pre chov priadky
morušovej, v ktorej bývame. Veľký kamenný dom, po-
stavený okolo krásneho dvora, v ktorom sa kedysi cho-
vali húsenice priadky morušovej pre miestne pradiarne.